

1. La coma
2. El punt
3. El punt i coma
4. Els dos punts
5. Els punts suspensius
6. La interrogació
7. L'admiració
8. Les cometes
9. El guió (i el guionet)
10. Els parèntesis
11. Els claudàtors
12. La barra inclinada
13. Signes de puntuació i espais en blanc
14. Signes de puntuació i tipus de lletra

1. La coma

1.1. Norma general

1.2. Enumeracions

1.3. Incisos

1.4. Ordre dels elements de l'oració

1.5. Relacions adversatives

1.6. Oracions consecutives

1.7. Omissió del verb

1.8. Ambigüitats

1.9. Altres usos

1.10. Confluència amb altres signes de puntuació

1.1. Norma general

Com a norma general la coma indica una **pausa breu** dins l'oració. Se separa del caràcter següent amb un espai en blanc.

- Respira a fons, Isabel, abans de capbussar-te un altre cop.
- S. Vilar va formular aquesta hipòtesi, que no ha pogut ser refutada fins ara.
- No t'oblidis d'apagar l'ordinador, de desendollar l'estufa ni de telefonar-me abans de sortir.
- El que s'ha dit, d'altra banda, ja ho sap tothom.

No s'ha d'abusar de les comes, per tal d'assegurar que la lectura del text no es faci feixuga, com passa en l'exemple següent:

- Aquests fets, que tots coneixeu, són, fins a un cert punt, responsabilitat de tots nosaltres, i, per tant, sempre que puguem, hem de procurar que no succeeixin.

Podríem millorar-lo de diverses maneres; per exemple:

- Aquests fets, que tots coneixeu, són fins a un cert punt responsabilitat de tots nosaltres i, per tant, sempre que puguem hem de procurar que no succeeixin.

No totes les pauses orals s'han de marcar amb comes. L'ús de la puntuació ha d'obeir les regles de la sintaxi; per exemple, no s'ha de posar coma entre el subjecte i el verb ni entre el verb i el complement directe.

1.2. Enumeracions

La coma s'utilitza per a **separar diverses parts d'una oració** que tenen el mateix rang: diversos substantius, diversos adjectius, diversos verbs. Els dos últims elements se solen separar amb una conjunció —i, o o bé ni—, i aleshores no s'hi posa la coma. Si no hi ha conjunció, com als dos últims exemples, la coma és necessària.

- Els senyors Ripoll, Samalús, Perarnau i Ramis han assistit a l'acte.
- Has de triar entre el groc, el blanc i el vermell.
- Els actes es faran els dies 14, 15, 16 i 17 de juny.

- El preferiu gros, mitjà o petit?
- No ens calen tises, trepants ni engrapadores.
- Treballa amb interès, amb passió, sense neguit.
- Necessitem grapes, clips, gomes d'esborrar...

Quan els dos últims elements són oracions llargues se sol escriure una coma abans de la conjunció.

- Els organitzadors de l'acte s'hi van lluir, els participants en quedaren d'allò més satisfets, i encara uns i altres se sentiren recompensats pels elogis globals que aparegueren a la premsa del país.
- Els americans es creuen que tot ho han inventat ells, i algun dia caldrà que els historiadors relativitzin en la mesura justa aquesta creença.
- Et quedes a l'oficina per redactar l'informe i atendre les telefonades, o engegues el contestador automàtic i véns amb nosaltres.
- Ningú no va voler fer-se responsable de l'accident a la central, ni tan sols no es va informar de què havia passat.

Les oracions curtes, en canvi, no se separen amb una coma.

- Els uns estudiaran i els altres escoltaran música.
- No sol arribar d'hora ni plegar més tard de les cinc.

També es pot escriure una coma abans de la conjunció quan es coordinen elements cadascun dels quals ja té una coordinació interna. D'aquesta manera es desfan les ambigüitats possibles.

- Podeu donar com a referència el nom de l'autor i l'any, o el nom de l'autor i el títol de l'obra.
- [...] se n'encarregaran les àrees d'Arquitectura i de Logística, i d'Economia i Finances.

1.3. Incisos

- 1.3.1. Ús de la coma, els guions i els parèntesis
- 1.3.2. Aposicions i oracions de relatiu explicatives
- 1.3.3. Vocatius
- 1.3.4. Mots i locucions de relació

1.3.1. Ús de la coma, els guions i els parèntesis

Els incisos dins una oració es marquen amb comes quan estan molt vinculats amb la resta del text. Si el lligam amb la resta del text no és tan fort, s'escriuen entre guions i, si és menys fort encara, entre parèntesis.

- Els veïns, sempre disposats a fer-nos un favor, ens voldran ajudar.
- Estic d'acord amb vosaltres, és a dir, accepto el compromís.
- En Pere, en Pere Pals, vull dir, et vol venir a saludar.
- Suposo que, si després de tants maldecaps t'ho concedeixen, ho aprofitaràs.

1.3.2. Aposicions i oracions de relatiu explicatives

Les aposicions i oracions de relatiu explicatives, que podem veure als dos grups d'exemples següents, es marquen amb comes. Si ocupen una posició interior dins l'oració, s'ha d'escriure una coma abans i una altra després.

- En Trepat, amic meu de tota la vida, se'n va a viure a Màlaga.
- La senyora Bartralot, empleada de TMB, us espera al vestíbul.

- Banyoles, ciutat industrial i comercial, treu profit del turisme.
- La camisa blanca, aquella de la llàntia, ja és neta.

- Aquestes impressores, que tenen uns preus baixos, us agradaran.
- La mare, que ja es troba prou bé, m'ha demanat que us felicití.
- La sala d'actes, en la qual es reuneix el Claustre, ha estat ampliada.
- He trobat en Jordi, a qui vaig deixar l'encàrrec, i m'ha dit [...]
- La convocatòria ha estat un èxit, cosa que ens omple de satisfacció.

1.3.3. Vocatius

El vocatiu es marca amb una coma. N'escriurem una davant i una darrere quan ocupa una posició interior dins l'oració, com en l'últim exemple.

- Marta, deixa'm la calculadora, si et plau.
- Ja saps les darreres notícies sobre la visita reial a Lleida, Pau?
- Creu-me, Enric, fes allò que et vaig aconsellar.

1.3.4. Mots i locucions de relació

a) En posició inicial

És aconsellable escriure una coma darrere els mots i les locucions de relació quan encapçalen la frase.

- *Així mateix*, ens permetem de sol·licitar-vos [...]
- *Tanmateix*, els alumnes que es matriculin al juliol [...]
- *En efecte*, aquestes qüestions són importantíssimes.
- *Per exemple*, fixe'u-vos en els casos següents: [...]
- *En primer lloc*, es consideraran els edificis; *en segon lloc*, les dependències.
- *D'una banda*, estudiar el problema amb deteniment; *de l'altra*, prendre les mesures necessàries.
- *Francament*, no crec que sigui possible [...]
- *En resum*, hem avançat força i s'han assolit fites importants [...]
- *Per acabar*, sols em resta felicitar-vos.
- *Així, doncs*, [o bé *Així doncs*,] us quedeu a sopar?
- *En definitiva*, és la millor decisió que podíem prendre.
- *De fet*, el que defensa en aquest article no és gaire distint del que diu H. Ullibarri.

b) En posició interior

Els mots i les locucions de relació s'escriuren entre comes quan ocupen una posició interior dins l'oració, quan s'usen, doncs, com a incisos.

- Les persones encara hi eren; el béns materials, *però*, els havien fet fonedissos.
- Es tracta, *doncs*, que les coses canviïn.
- Les dificultats que plantegeu, *amb tot*, són petites.
- S'adonaren, *a més*, que el vehicle tenia moltes prestacions.
- Tothom se'n desdigué. Ells, *no obstant això*, organitzaren l'acte.
- Accepteu-me, *si us plau*, aquest oferiment.

c) Amb la conjunció *i*

Alguns mots o locucions de relació admeten al davant la conjunció *i*. En aquest cas, la puntuació més habitual és la següent:

- No ho puc admetre *i, per tant*, val més que ho deixem córrer.

Però també són possibles altres puntuacions:

- Els rètols han quedat obsolets, i per això s'han de canviar.
- Hi havia vint persones convocades a l'acte i en canvi només hi van assistir onze.

1.4. Ordre dels elements de l'oració

- 1.4.1. Ordre neutre
- 1.4.2. Ús de la coma amb relació a l'ordre neutre
- 1.4.3. Excepcions de l'ordre neutre
- 1.4.4. Dislocació
- 1.4.5. Focalització
- 1.4.6. Tematització
- 1.4.7. Elements focalitzats o tematitzats
- 1.4.8. Verbs amb pronom *hi*

1.4.1. Ordre neutre

En català, l'oració té un ordre neutre, que, resumit, per a la majoria dels casos és aquest:

Alguns circumstancials – subjecte – verb – complements exigits pel verb (directe, indirecte, regit o preposicional, atribut i predicatiu) – circumstancials.

Alguns exemples d'aquest ordre neutre són els següents:

- El president de la comissió va demanar un recés a la Mesa.
- El nou calendari acadèmic s'aplicarà en tots els centres a partir del curs vinent.
- L'església d'Agramunt va ser construïda al segle XII.
- Avui us servirem la comanda que ens reclameu.
- Aquí van abocar els residus que no estaven controlats.

1.4.2. Ús de la coma amb relació a l'ordre neutre

a) Subjecte - verb / verb - complements

No s'ha d'usar la coma per a separar el subjecte del verb ni el verb dels complements. Només si el subjecte és molt llarg, com en l'últim exemple, s'hi pot posar la coma.

- L'estructura del sector A de la figura 2 pot observar-se en el tall A de la figura 3 [...]*
- L'edifici on s'instal·laran fou construït a la fi del segle XIX.*
- Els treballadors havien decidit en assemblea que no signarien l'acord.*
- Els membres de la delegació italiana van declarar en arribar que la missió havia estat un fracàs.*
- Atendre tothom qui ve a la Secretaria, estar pendent de les telefonades i alhora encarregar-se de les tasques d'arxiu, no és bufar i fer ampolles, precisament.*

b) Circumstancials en posició inicial

Sovint se separen amb una coma els circumstancials nominals temporals i locatius que van davant de l'oració, sobretot si són fragments llargs o van seguits d'un sintagma nominal.

- A la Universitat Autònoma de Barcelona, els objectors han promogut una campanya de solidaritat amb els pobles de l'antiga Iugoslàvia.*
- A partir del curs que ve, els estudiants podran demanar una beca salari.*

- El 29 d'abril d'aquell mateix any, va arribar a la ciutat l'expedició comandada per Pere Miquel.

c) Oracions de participi i de gerundi compost en posició inicial
Normalment, també es marquen amb comes les oracions de participi i les de gerundi compost, sobretot si són llargues.

- Acabada la funció, els espectadors abandonaren el teatre.
- En Pere, il·lusionat amb el projecte, en serà el responsable principal.
- Havent-se adonat que no hi era, marxà immediatament.
- Havent arribat en aquesta situació, el govern en ple dimití.

1.4.3. Excepcions a l'ordre neutre

L'ordre neutre té algunes excepcions; per exemple, les següents:

a) En alguns tipus d'oració, el **subjecte sol anar darrere del verb**.

- El dia 12 van arribar *trenta estudiants del programa ERASMUS*.
- Es lloguen *quatre pisos de la Vila Universitària*.
- Els va saber greu *que no els ho haguessin dit abans*.

b) En les **construccions interrogatives**, l'element interrogat va davant de l'oració, i el verb va davant del subjecte.

- Quant* cobrarà el pagès al cap de l'any?
[El pagès cobrarà 2 750 000 pessetes.]
- A quina temperatura* es fon el gel?
[El gel es fon a zero graus.]

En tots aquests exemples, però, no hi ha cap pausa ni canvi d'entonació que indiqui que hi ha hagut un desplaçament. Es tracta de l'ordre normal en aquests casos i, per tant, no s'hi ha de posar cap coma.

1.4.4. Dislocació

Una de les funcions de la coma és indicar alguns **canvis en l'ordre dels elements** que formen l'oració, sobretot si després de l'element desplaçat hi ha una pausa.

a) Adverbis i locucions adverbials intercalats

Escriurem entre comes els adverbis i les locucions adverbials intercalats, com a incisos, dins l'oració, els quals trenquen aquest ordre neutre (que donem a sota de cada exemple entre claudàtors).

- Es tracta, *possiblement*, d'un cas de neurastènia.
[Possiblement es tracta d'un cas de neurastènia.]
- És, segurament*, un lapsus mecanogràfic.
[Segurament és un lapsus mecanogràfic.]
- S'obrí, tot seguit*, el torn de paraules.
[Tot seguit s'obrí el torn de paraules.]

Tot i que aquestes intercalacions no són incorrectes, hem de procurar de no abusar-ne.

b) Oracions subordinades

Sovint s'escriu una coma darrere de les oracions subordinades quan van davant de l'oració principal, sobretot si són llargues. Si ocupen una posició interior en l'oració, poden separar-se amb una coma davant i una altra darrere. També se sol escriure una coma entre dues oracions coordinades si la primera és introduïda amb una conjunció.

- Quan va escriure aquest discurs, H. Kelmer encara no havia visitat Alemanya.
- Mentre no ens autoritzin a ampliar la plantilla amb personal qualificat, no podrem millorar el servei.
- Com que l'experiment no donava els resultats esperats, vam decidir abandonar el projecte.
- En baixar del tren que l'havia portat a Barcelona, va adonar-se que l'havien enganyat.
- Va adonar-se que l'havien enganyat en baixar del tren que l'havia portat a Barcelona.
- Si s'obtenen els recursos necessaris, s'ampliarà el servei.
- Suposo que, si després de tot t'ho concedeixen, ho aprofitaràs.
- Suposo que si t'ho concedeixen ho aprofitaràs.

Les solucions que donem aquí són les preferibles, però no les úniques possibles. En moltes construccions, però, l'ús de la coma és opcional i sovint també es veu afectat per l'ordre dels elements.

1.4.5. Focalització

Se separen amb una coma els elements focalitzats. Un element focalitzat és el que ha estat **desplaçat del seu lloc** i, a més, **és pronunciat amb un cert èmfasi**. (Al costat de cada exemple donem entre claudàtors una continuació opcional de la frase per fer-la més entenedora, i a sota i també entre claudàtors, l'ordre normal.)

- A la piscina, heu d'anar [, i no al poliesportiu].*
[Heu d'anar a la piscina.]
- El dia 20, comencen les vacances [, i no el 23].*
[Les vacances comencen el dia 20.]

1.4.6. Tematització

Un element tematitzat és el que ha estat **desplaçat del seu lloc, es pronuncia sense èmfasi** i, a més, **és un element conegut**, és a dir, explícitament o implícitament, ja s'hi ha fet referència abans. Els elements tematitzats estan representats per un pronom feble dins la frase. Si fan la funció de subjecte, però, no hi ha cap pronom. (A sota de cada exemple donem entre claudàtors l'ordre normal.)

- Les alteracions de l'ordre com aquesta, hem de procurar evitar-les en textos formals.*
[En textos formals hem de procurar evitar les alteracions de l'ordre com aquesta.]
- Ha marxat fa una estona, en Rodolf.*
[En Rodolf ha marxat fa una estona.]

Els elements tematitzats poden estar desplaçats a l'esquerra, com en el primer dels dos exemples que acabem de veure, o a la dreta, com en el segon.

a) Desplaçament a la dreta

Si el desplaçament és a la dreta, **l'ús de la coma és obligatori**.

- És allà baix, *l'Oficina d'Informació*.
[L'Oficina d'Informació és allà baix.]
- Van declarar-lo desert, *el premi*.
[Van declarar el premi desert.]

b) Desplaçament a l'esquerra

Si el desplaçament és a l'esquerra, **no sempre hi ha d'haver una coma**, ja que de vegades l'element desplaçat no està tematitzat —no és conegut ni es dóna per pressuposat. En aquest cas, doncs, hi ha un cert marge d'opcionalitat pel que fa a l'ús de la coma.

- Sembla que *el concert el faran a l'auditori*.
[Sembla que faran el concert a l'auditori.]
- *D'exemples com aquest, n'hi ha molts*.
[Hi ha molts exemples com aquest.]

1.4.7. Elements focalitzats o tematitzats

Com a elements focalitzats o tematitzats podem trobar els següents:

a) El subjecte

El subjecte pot estar tematitzat o focalitzat. Si és així, hi ha d'haver una coma que el separi de la resta de l'oració.

- Ja se n'ha anat, *la Laura*.
- *Aquesta assignatura*, valdria més que fos de tercer cicle.
- *Aquest llibre*, amb el pas dels anys ha perdut força.
- *Tu*, hi hauries d'anar, i no la Berta.

b) El complement indirecte

El complement indirecte es pot representar alhora amb un pronom feble i la preposició *a* més un sintagma nominal sense que calgui cap coma.

- Encara no sabem què *li* han dit *a en Vicenç*.
- *Al fill de la senyora Obradors*, *li* ha tocat la grossa.

És possible, però, tematitzar o focalitzar el complement indirecte no pronominal, fet que fa necessària la presència de la coma.

- Encara no sabem què *li* han dit, *a en Vicenç*.
- *Al fill de la senyora Obradors*, *li* ha tocat la grossa [, i no a en Pere.]

Noteu que encara que el complement indirecte estigui focalitzat, el pronom feble és obligatori.

1.4.8. Verbs amb pronom hi

Amb els verbs que incorporen el pronom *hi* també es poden usar alhora, sense cap coma, aquest pronom i el complement al qual estan lligats. Es tracta de verbs en què la presència del pronom *hi* fa que deixin de ser verbs d'acció, com en aquest exemple:

- *En aquest passadís hi donen tres portes.*
[equivalent a *En aquest passadís hi ha tres portes que hi donen.*]
- *En aquest passadís donen tres portes.*
[equivalent a *En aquest passadís et regalen tres portes*].

Altres exemples són els següents:

- *A l'Avui d'ahir hi surt el rector.*
- *En aquest bosc s'hi fan molts bolets.*
- *En aquesta banda no hi toca el sol.*
- *Al full que t'he donat hi posa les condicions.*
- *Als Estatuts hi diu que el català és la llengua pròpia de la UAB.*
- *En aquesta paret hi va l'altre cable.*

La pèrdua del valor d'acció del verb a causa del pronom *hi* es veu clarament si comparem els exemples anteriors amb els exemples següents, sense *hi*.

- *El rector va sortir per la porta principal.*
- *En aquest restaurant fan els bolets més bons que he menjat mai.*
- *Ningú no ha pogut tocar mai el sol.*
- *Posa el full al tauler d'anuncis.*
- *Qui ho ha dit, que demà és festa?*
- *L'aparellador va anar cap a l'altre edifici per supervisar les obres.*

1.5. Relacions adversatives

Les oracions introduïdes amb **però** o **sinó** se solen escriure amb una coma davant.

- *Els va costar força, però ho van aconseguir.*
- *El nou servei no solament ofereix comoditat, sinó que també estalvia temps i diners als usuaris.*

No hi sol haver coma, però, quan el que va darrere de *però* o de *sinó* és un fragment curt, que normalment no és una oració.

- *És un treball llarg però interessant.*
- *No van ser tres sinó quatre.*

1.6. Oracions consecutives

També se solen separar amb una coma les oracions consecutives —introduïdes amb la conjunció *que*.

- *La nostra investigació és tan apassionant, que sovint hi treballem fins a negra nit sense adonar-nos-en.*

1.7. Omissió del verb

Quan s'omet el verb se sol escriure una coma darrere el subjecte. Normalment el segon element se separa amb una coma o amb un punt i coma.

- En Josep es queda la camisa de ratlles, i la seva germana, la llisa.
- La mare llegeix una novel·la policíaca; jo, una d'històrica.
- La Maria em va escriure fa dos mesos; en Pau, no fa gaire.

1.8. Coma opcional

Hi ha casos en què l'ús de la coma és opcional. Un dels factors que n'afavoreixen l'ús és la **llargada del fragment** afectat: es tendeix més a escriure una coma quan el fragment és llarg que no pas quan és curt, com es pot veure als exemples següents. No cal dir que aquest criteri és molt subjectiu i que en molts casos tan correcte és utilitzar la coma com no utilitzar-la.

- El document l'ha redactat la Dra. Enguix.
- El document que es discutirà demà al Claustre i que ja havia estat aprovat per la Comissió, l'ha redactat la Dra. Enguix.

- Quan s'hagi aprovat es farà saber als membres de la Comissió.
- Quan s'hagi aprovat el pressupost per a l'any 1999, es farà saber als membres de la Comissió.

- No van ser tres sinó quatre.
- El nou servei no solament ofereix comoditat, sinó que també estalvia temps i diners als usuaris.

- Atendre tothom qui ve a la Secretaria no és bufar i fer ampolles, precisament.
- Atendre tothom qui ve a la Secretaria, estar pendent de les telefonades i alhora encarregar-se de les tasques d'arxiu, no és bufar i fer ampolles, precisament.

L'ordre dels elements també pot afectar l'ús de la coma. Concretament, darrere els circumstancials inicials d'oració, es tendeix més a escriure-hi una coma quan van seguits d'un sintagma nominal que no pas quan van seguits d'un verb. Aquest criteri també és molt subjectiu i, a més, no es pot considerar al marge del que hem exposat en el paràgraf anterior.

- A l'aeroport de Barcelona hi ha més d'un quiosc.
- Al campus de Bellaterra, la vegetació és abundant.

1.9. Ambigüitats

Sovint la coma serveix per a **desfer ambigüitats** o per a facilitar la lectura del text.

- S'ha de canviar l'antena del televisor, que no funciona. [Sense la coma, hem d'interpretar que allò que no funciona és el televisor o bé que hi ha més d'una antena i una no funciona.]

- El degà, Lluís Requesens, aporta noves dades al debat. [Sense les comes, hem d'interpretar que hi ha més d'un degà present.]

- Alguns mots «de relació» han de dur una coma darrere, i una davant si escau. [Sense la coma, hem d'interpretar que la coma de darrere, com la de davant, no és necessària sempre; només si escau.]

•La matrícula per al curs sobre gestió administrativa, de l'Escola d'Administració Pública, s'obre aquesta tarda. [Sense les comes, es podria pensar que aquest curs sobre gestió administrativa no l'organitza l'EAP i que aquesta institució és l'objecte d'estudi del curs.]

•Que s'aproessin els Estatuts al mes de desembre, semblava un fet impossible. [Sense la coma, no se sap si al desembre semblava impossible que s'aproessin els Estatuts o si, no sabem quan, semblava impossible que els Estatuts s'aproessin al desembre.]

•Sembla estrany que una cadena de televisió aconselli, no veure un programa propi, sinó no veure un programa d'una altra cadena. [Sense la primera coma, hem d'interpretar que hi ha una cadena que aconsella no veure un programa propi.]

•També s'utilitzen els dos punts per a introduir una causa, una conseqüència, un resum o un aclariment, d'allò que és escrit davant seu. [L'última coma facilita la lectura del text, ja que deixa clar que *d'allò que és escrit davant seu* és un complement de tots els elements de l'enumeració i no només d'un aclariment.]

•La referència abreujada d'un article consta del següent: el primer cognom de l'autor, el títol de l'article abreujat i entre parèntesis, i la pàgina de la publicació periòdica en què apareix. [L'última coma facilita la lectura del text, ja que deixa clar que *entre parèntesis* és, juntament amb *abreujat*, un complement d'*el títol de l'article*.]

1.10. Altres usos

1.10.1. Correspondència administrativa

1.10.2. Retolació

1.10.3. Expressió de les quantitats

1.10.1. Correspondència administrativa

a) Fórmules de salutació i comiat

En la correspondència i en la transcripció dels discursos, escriurem una coma després de la salutació inicial.

- Distingida senyora,
- Benvolgut amic i col·lega,
- Senyores i senyors,

S'escriu una coma després de les **fórmules de comiat** quan no hi ha verb o quan el verb s'utilitza en tercera persona. En cas contrari, s'ha de tancar amb un punt la frase de comiat.

- Molt cordialment,
- Atentament,
- Us saluda atentament,

b) Datacions

En les datacions s'ha de posar una coma **entre el nom de la població i la data pròpiament dita**.

- Cerdanyola del Vallès, 12 d'abril de 1998

c) Adreces

En les adreces posarem una coma **entre el nom de la via pública i el número**, i també **entre aquest darrer i el pis** (però no entre el pis i la porta).

- Carrer de Pau Bertran, 23, 2n 4a
- Gran Via de les Corts Catalanes, 285 B, 1r

d) Indicacions de dia, hora i lloc

En les convocatòries i les actes de reunions, en els anuncis, etc., se separen amb comes els **fragments que indiquen el dia, l'hora i el lloc**.

- [...] una reunió de la Junta de Govern, que es farà el 23 d'abril, a les 12 h, a la sala de juntes del Rectorat.

1.10.2. Retolació

En la retolació, **una coma pot substituir-se per a espais en blanc** o recorrent al canvi de tipus de lletra o al canvi de ratlla.

- Aula d'informàtica Sala d'actes Biblioteca Secretaria

- Àrea de Sanitat**
Unitat d'Extraccions

- Departament de Recursos Humans
Servei de Formació

1.10.3. Expressió de les quantitats

En les quantitats s'usa la coma per **separar els nombres enters dels decimals i les centèsimes**; tant el punt com l'apòstrof són incorrectes en aquest cas.

- 300 965,09
- 23,65

1.11. Confluència amb altres signes de puntuació

- 1.11.1. La coma i els punts suspensius
- 1.11.2. La coma i el guió, els parèntesis i les cometes
- 1.11.3. La coma i la interrogació i l'admiració
- 1.11.4. El punt i coma i la resta de signes
- 1.11.5. Els dos punts i la coma
- 1.11.6. Confluència de la barra inclinada amb altres signes

1.11.1. La coma i els punts suspensius

No escriurem coma davant dels punts suspensius, però sí darrere quan calgui.

- Hi han trobat documents, llibres, una enciclopèdia anglesa...
- S'adonà que els presents no hi estaven d'acord i provà de..., però a la fi callà.

1.11.2. La coma, el guió, els parèntesis i les cometes

La coma pot anar darrere d'un incís marcat amb guions o amb parèntesis i també pot anar darrere de les cometes de tancament, però mai davant.

- Han aconseguit els materials —ciment, guix, escaiola...—, però els han hagut de pagar a preus molt elevats.
- La primera edició del llibre (1997), que s'exhaurí molt aviat, [...]
- Digué «que se sentia molt complagut», però, de fet, no s'hi sentia.

1.11.3. La coma, la interrogació i l'admiració

La coma pot seguir els signes d'interrogació i admiració.

- Taules?, cadires?, armaris?...; què més voleu?
- El menjar, esplèndid!, si bé algú el va considerar insuficient.

2. El punt

- 2.1. Norma general
- 2.2. Abreviacions
- 2.3. Llistes verticals
- 2.4. Referències numèriques o alfanumèriques
- 2.5. Oracions incloses dins una altra
- 2.6. Llegendes
- 2.7. Títols
- 2.8. Altres usos
- 2.9. Confluència amb altres signes de puntuació

2.1. Norma general

En un text el punt marca una pausa més llarga que la indicada per la coma i assenyala l'**acabament d'una oració**.

- S'acostaren fins a la base de la muralla. N'observaren els fonaments.
- Com a conseqüència de l'explosió, es trencaren alguns vidres de cotxes aparcats prop del lloc del sinistre. També hi hagué [...]
- Fes el que t'ha demanat la mare. Sigues obedient.

2.2. Abreviacions

- 2.2.1. Abreviatures
- 2.2.2. Sigles i símbols

2.2.1. Abreviatures

El punt s'usa per a marcar els acabaments de les abreviatures (si n'exceptuem les que duen una barra inclinada).

- ant.
- dir.
- econ.
- J. M. Ricart
- med.
- soc.
- c/ [o c.]
- s/n

2.2.2. Sigles i símbols

Mai no duen punt ni les sigles ni els símbols.

- Els tres estaments de la UAB i de la UPC escullen [...]
- L'ICS depèn de la Generalitat de Catalunya.
- Hem recorregut 25 km i 700 m per arribar [...]
- 300.000 PTA
- 400 l de gasolina
- a les 13 h

2.3. Llistes verticals

2.3.1. Nombres i lletres com a indicadors de jerarquia

2.3.2. Puntuació dels elements que componen la llista

2.3.1. Nombres i lletres com a indicadors de jerarquia

S'escriu un punt darrere del número o la lletra d'ordre que hi ha davant de cada element de la llista o apartat. Si optem per les lletres, podem substituir el punt per un parèntesi de tancament.

•1. cebes	a. el jazz	a) el jazz
2. alls	b. el blues	b) el blues
3. tomàquets	c. la salsa	c) la salsa

2.3.2. Puntuació dels elements que componen la llista

Darrere dels elements que componen una llista no es posa cap signe de puntuació, però duen punt final —i una majúscula inicial— si són oracions.

- La comissió va arribar als acords següents:
 1. Es convalidaran els títols obtinguts abans de 1985.
 2. Es valorarà el certificat J en tots els concursos.

Hi ha altres possibilitats per a puntuar les llistes.

2.4. Referències numèriques o alfanumèriques

El punt s'usa —sense espais en blanc— en les referències numèriques o alfanumèriques per a **separar-ne els elements**; en la citació d'un document normatiu, concretament, separa el número de l'article del número de l'apartat, i aquest, de la xifra o la lletra següent.

- el paràgraf 12.7.a
- l'apartat 1.1 de l'article 10 del Decret 133/1990, de 25 de maig

2.5. Oracions incloses dins una altra

Les oracions incloses dins una altra no tenen punt final, especialment quan apareixen escrites entre cometes, amb cursiva o dins d'un incís marcat amb comes, guions o parèntesis.

- Aquella sentència —«El jurat declara l'acusat innocent»— els estranyà.
- La contrasenya *Qui menja sopes se les pensa totes és enginyosa*.
- Va repetir «Escolteu-me, si us plau», però tothom xerrava.
- Aquest problema (així ho veu també el pare) no té solució.

2.6. Llegendes

Les **llegendes de mapes, taules, quadres** i, en general, els textos escrits al **peu d'una fotografia o d'una il·lustració**, no solen dur punt final, però poden dur-lo, opcionalment, quan consten d'una oració amb puntuació interna o de més d'una oració.

- Els comtats catalans a la primeria del 1200
- Una instantània dels enfrontaments bèl·lics de diumenge, captada per un fotògraf nord-americà
- Francesc Macià, al balcó del Palau de la Generalitat.

- El gràfic mostra el ritme de creixement de la població del país durant les dues darreres dècades. En són dades rellevants les xifres de naixements dels cinc darrers anys
- Fotografia feta a la primavera de 1905. L'octubre d'aquell mateix any s'enderrocà l'edifici.

2.7. Títols

Els **títols i les designacions dels capítols o apartats d'una obra** escrita o d'un document no duen punt final, encara que incloquin algun punt o un altre signe de puntuació.

- Les millors fotografies periodístiques de 1990*
- Els signes de puntuació. Normes d'ús i criteris bàsics*
- Consideracions finals
- Annex 3
- Llista de conferenciants i assistents
- Lleures, converses i divagacions varies d'un filòsof*

2.8. Altres usos

- 2.8.1. Correspondència administrativa
- 2.8.2. Retolació
- 2.8.3. Xifres

2.8.1. Correspondència administrativa

a) Frase de comiat

En la correspondència s'ha de tancar amb un punt la frase de comiat si s'utilitza un verb en primera o segona persona.

- Aprofitem l'avinentsa per a saludar-vos molt cordialment.
- Confio que ens podrem reveure aviat. Mentrestant, us saludo cordialment.
- Rebeu una salutació molt cordial.

Si no hi ha verb, s'escriu una coma.

b) Signatures

Les signatures dels escrits no duen punt final.

- Lluís Montaner i Mataplana
Cap del Servei d'Activitat Física

c) Datacions

Les datacions dels escrits no duen punt final

- Bellaterra, 29 d'agost de 1998

En les dates numèriques usarem el punt (o bé el guionet, o bé la barra inclinada) per a separar el dia, el mes i l'any.

- 10.3.1998 [o bé 10-3-1998, o bé 10/3/1998]

d) Indicacions horàries

En els horaris se separen amb un punt les hores dels minuts. No s'han d'utilitzar la coma ni els dos punts amb aquesta finalitat.

- a les 4.43 h
- a les 15.30 h

No obstant això, en els textos administratius, sempre que sigui possible, expressarem els horaris així: 8 h 25 min, 22 h 45 min, etcètera.

2.8.2. Retolació

Els **indicadors i senyals informatius** i la retolació en general no duen punt final.

- Respecteu els senyals
- No és permès de fumar
- Per raons de seguretat, no distragueu el conductor
- Accés a les andanes de les vies 1 i 2
- Sala de graus
- Pis per llogar

2.8.3. Xifres

a) Quantitats

El punt es pot usar, en comptes d'un (o mig) espai en blanc, per a separar en grups de tres les xifres que componen una quantitat.

- 900.000.000 [o bé 900 000 000]
- 33.974 [o bé 33 974]

b) Números d'una sèrie

En general, no usarem el punt en els números d'una sèrie. Concretament, no duen punt els anys, els números de telèfon o de fax, els números de pàgina, els números de documents, etc. Quan el nombre de xifres és superior a quatre, aquestes se separen en grups de dues o tres, d'acord amb les convencions habituals.

- l'any 1994
- el telèfon 972 60 20 35 (ext. 47)
- el fax núm. 93 581 29 44
- les pàg. 1107-1128
- el DNI número 37 278 417

2.9. Confluència amb altres signes de puntuació

2.9.1. El punt

2.9.2. El punt i el guió

2.9.3. El punt i les cometes

2.9.4. El punt i els parèntesis

2.9.5. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

2.9.6. La barra inclinada

2.9.7. El punt i coma i la resta de signes

2.9.8. Els punts suspensius i el punt

2.9.1. El punt

a) No es poden escriure dos punts consecutius. Més concretament, el punt desapareix en els casos següents:

- darrere dels punts suspensius
- darrere del signe d'admiració
- darrere del signe d'interrogació

- S'adonà que hi havia algú a l'habitació, però... Havia d'actuar amb cautela.
- Li has preguntat el nom d'aquell representant? Es diu Collell, oi?
- Feu el que us he dit! Obeïu!

b) Quan coincideixin un punt abans de les cometes de tancament i un altre després, escriurem només el primer.

- Per acabar el discurs els engegà una frase ja tòpica: «El que hagi de ser serà.»

c) El punt de les abreviatures es perd quan va seguit d'un punt de final d'oració, però es conserva davant de qualsevol altre signe.

- Hi vaig comprar llapis, retoladors, gomes, etc.
- Podeu usar l'abreviatura *pàg.* (o bé *p.*).
- En les adreces especificarem la mena de via pública de què es tracti: av., c., trav., pg. o ptge. —sempre que l'espai disponible ho permeti.
- MESTRES, Josep M. «Els finals de ratlla». *Com* [...]
- Hi vam afegir canyella, safrà, orenga, etc.: eren ingredients necessaris.
- Els components dels quatre grups són aquests: a) Lluís Panyella, Pere Garcia T. i Pere Garcia C.; b) [...]
- Les fruites d'aquesta regió (pomes, peres, albercocs, prunes, etc.) solen ser de qualitat.
- Mentrestant rumiava el següent: « [...] podarem els arbres, llaurarem amb el tractor, etc.».

2.9.2. El punt i el guió

A l'acabament d'un paràgraf, el punt estalvia el guió de tancament d'un incís si tots dos signes hi coincideixen.

- Fixeu-vos en qualsevol moviment, vigileu amb els ulls ben oberts i no haureu de témer cap perill —sentencià el capità.

2.9.3. El punt i les cometes

En les transcripcions o citacions de textos, el punt s'escriu després de les cometes de tancament si no forma part del text transcrit, però abans d'aquestes si en forma part i es tracta d'una oració completa precedida de dos punts o d'un punt. En aquests casos, doncs, s'ha d'evitar de posar un punt abans de les cometes i un altre després.

- Explicà que «la seva vida havia estat una aventura contínua».
- I afegí que «les plantes i els animals s'havien hagut d'adaptar al medi on havien nascut». Tot seguit intervingué el professor Tarrides [...]
- Digué textualment: «La durada dels imperis no ultrapassa la dels emperadors que els han inventat.»

2.9.4. El punt i els parèntesis

Generalment, el punt s'escriu darrere del parèntesi de tancament. Només en els casos —ben poc freqüents— en què els parèntesis inclouen una oració independent (iniciada amb una majúscula), el punt final s'escriu abans del parèntesi.

- [...] i 107.560 estudiants universitaris (dades facilitades per la Secretaria Tècnica del Departament d'Ensenyament).
- Disposen de mitjans i de tota mena de recursos per a assolir aquests objectius. (Els recursos del servei homònim de la nostra universitat, en canvi, són del tot insuficients.)

2.9.5. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

Donada la coincidència dels signes d'admiració o d'interrogació, el parèntesi o les cometes de tancament i el punt, els haurem d'escriure tots tres.

- Abans d'anar-se'n ens recomanà: «No us la perdeu, aquesta pel·lícula!». Però no la vam arribar a veure.
- Sempre hem pensat el mateix (realment pensem?). No canviarem [...]
- I ara us preguntareu: «Ens calen tantes reformes?». Oi que sí?

2.9.6. El punt i la barra inclinada

S'ha d'evitar la coincidència del punt i de la barra inclinada en una mateixa abreviatura.

- C/ Sant Lluís, 3 [o bé *C. Sant Lluís, 3*]

No fóra correcta, doncs, cap de les formes següents: *c./* i *c./*, com tampoc no ho fóra *s/n.*, per exemple.

D'altra banda, la barra inclinada pot anar seguida de qualsevol signe quan s'utilitza en fonologia, quan indica una abreviatura i quan s'utilitza per a separar versos d'un poema citats a línia seguida.

3. El punt i coma

3.1. Norma general

3.2. Observacions o comentaris

3.3. Separació de parts d'una oració

3.4. Confluència amb altres signes de puntuació

3.1. Norma general

El punt i coma indica una **pausa de llargada intermèdia** entre la de la coma i la del punt.

- Decidiu-vos avui; demà pot ser massa tard.
- Els ordinadors, en aquesta sala; el vídeo, a la del costat.
- L'objectiu de la nostra investigació és abonar la hipòtesi formulada per Mallart (1991); obviarem, doncs, els seus treballs anteriors.

3.2. Observacions o comentaris

El punt i coma s'usa per a separar dues **oracions independents però amb una relació estreta**, sobretot si la segona és una observació o un comentari de la primera.

- Les proves es faran durant el mes de juny; al juliol, per tant, les facultats podran estar tancades.
- Les associacions de veïns han acceptat la proposta de l'Ajuntament; els sindicats, en canvi, s'han negat a signar-la.
- Es fan estudis, s'elaboren projectes, s'atenen les sol·licituds d'ajut que arriben al departament i un etcètera llarg; és a dir, es treballa de valent, sense descans.

En aquest mateix sentit, també es fan servir els dos punts.

3.3. Separació de parts d'una oració

El punt i coma s'utilitza per a separar les parts d'una oració que tenen **segments interns separats amb comes**.

- El president exposa el plantejament global de la qüestió i les dades generals, que els presents poden llegir en els documents aportats; el secretari, que en aquesta sessió pren possessió del càrrec, en dona les xifres, de les quals el representant de la Facultat de Ciències demana alguns aclariments; la degana M. Tarongí comenta tot seguit [...]
- Us caldrà llegir *Malalties infeccioses*, pàg. 23-65; *El tractament de les infeccions*, pàg. 21-29; *Diccionari enciclopèdic de la medicina*, pàg. 56, i *Infeccions cutànies*, pàg. 57-79.

Un exemple clar d'això són els casos següents:

3.3.1. Les enumeracions

3.3.2. Les oracions adversatives

3.3.1. Les enumeracions

a) Grups d'elements homogenis

En les enumeracions s'ha d'usar el punt i coma per a separar els grups d'elements que tenen una certa homogeneïtat.

- Haurem de comprar farina, sucre i llet; aspirines, esparadrap i alcohol; vetes i unes tisores, i caragols i bagues.

b) Llistes de noms de persones amb indicació dels càrrecs

En una llista de noms de persones en què es donen també els càrrecs que té cadascuna, és convenient separar aquests darrers del nom següent mitjançant un punt i coma.

- Hi assisteixen la senyora Carme Formosa, presidenta; el senyor Josep Claramunt, secretari tècnic; el senyor Ambrosi Canet, vocal, i el senyor Jordi Murtra, en representació de l'Associació de Veïns del Carmel.

c) Darrer element de l'enumeració coordinat amb *i*, *o* o bé *ni*

En les enumeracions, el darrer punt i coma se sol **substituir per una coma** quan darrere hi ha les conjuncions *i*, *o* o bé *ni*. També és correcte, però, utilitzar el punt i coma en aquest cas.

- Hi ha tres solucions: respectar íntegrament el text original i editar-lo sense fer-hi cap esmena; respectar-lo tant com es pugui i fer-hi les esmenes imprescindibles, o refer-lo de cap i de nou.

- Formigues, mosques i tàbans; salamandres i tritons, i balenes, catxalots i dofins, no hi són tractats.

- En aquesta obra no s'esmenten els romàntics russos, espanyols i portuguesos; ni hi són tractats els escriptors catalans, ni s'hi inclou cap referència al modernisme literari.

3.3.2. Les oracions adversatives

S'usa punt i coma en les oracions introduïdes amb **però** o **sinó** quan l'oració que va davant té comes internes.

- Han pogut reunir-se, n'han parlat tant com han volgut, tothom hi ha pogut dir la seva i aportar-hi arguments; però això no impedirà que l'òrgan competent hi tingui la darrera paraula.

- El que convé no és que el producte resultant sigui de qualitat, que satisfaci els consumidors, ni tan sols fer entrar pels ulls els seus avantatges; sinó que es vengui, que les comandes es multipliquin.

3.4. Confluència amb altres signes de puntuació

3.4.1. El punt i coma i la resta de signes

3.4.2. Confluència de la barra inclinada amb altres signes

3.4.1. El punt i coma i la resta de signes

El punt i coma és incompatible amb el punt i amb la coma, però pot anar darrere d'un incís marcat amb guions, parèntesis o claudàtors, d'unes cometes de tancament i dels signes d'interrogació i d'admiració (mai no pot anar, és clar, davant d'aquests sis signes de tancament).

- M'agrada —digué en Joan—; creus que li agradarà a la mare?

- M'avinc a fer aquesta feina (me'n sabré sortir); però amb la condició que [...]

- Va considerar que l'operació «era arriscada»; va dir que [...]

- D'acord!; sempre que em respecteu el dret [...]

- L'havies escoltada alguna altra vegada, aquesta peça?; la Conxa la deu tenir enregistrada.

4. Els dos punts

4.1. Norma general

4.2. Indicació de causa, conseqüència, resum, aclariment

4.3. Introducció d'un exemple

4.4. Símbol matemàtic de la divisió

4.5. Documentació jurídica i administrativa

4.6. Ús abusiu

4.7. Confluència amb altres signes de puntuació

4.1. Norma general

Els dos punts s'utilitzen per a separar del text que precedeix una **transcripció o citació textuals**, una **explicació** o una **enumeració d'elements**. El primer mot que segueix els dos punts comença amb minúscula, llevat dels dos casos següents: quan es transcriu un text que originàriament comença amb una majúscula i quan darrere dels dos punts hi ha una oració o més que comença a partir de la ratlla següent.

- Cada lot consta dels productes següents: quatre barres de torrons, dues ampolles de xampany, tres llaunes de conserva [...]
- Van exposar aquesta hipòtesi: al segle XII s'havia començat a construir l'església [...]
- Aquestes foren les seves paraules: «Qualsevol atemptat contra la propietat privada serà castigat per la llei.»
- Aviat s'inicià el diàleg:
 - Deixa'm el cotxe avui, pare.
 - Per a què el necessites? [...]
- Conclusions:
 1. El projecte té les característiques exigides [...]
 2. L'aprovació del projecte se supedita a [...]

4.2. Indicació de causa, conseqüència, resum, aclariment

S'utilitzen els dos punts per a introduir una causa, una conseqüència, un resum o un aclariment, d'allò que és escrit davant seu.

- Tenien massa problemes per resoldre: havien de començar a estudiar-los detingudament, d'un en un.
- Quedaren esfereïts: la casa era gairebé buida, els ho havien robat tot!
- Es va enfadar: l'acabaven d'insultar, havia estat objecte de mofa.
- T'has d'haver trobat molt malament: t'has pres mitja dotzena de píndoles en una tarda!
- Hi havia moltes cases enrunades, els carrers eren deserts i res no indicava que a la ciutat hi hagués vida realment: la destrucció material i humana havia estat total.

En aquest mateix sentit, també es fa servir el punt i coma.

4.3. Introducció d'un exemple

Els dos punts s'usen per a aportar un exemple, una mostra, un cas pràctic.

- Vegeu-ne aquest exemple: dos cotxes aparcats l'un darrere l'altre [...]
- N'explicarem un cas pràctic: si un comerciant [...]
- En català, la lletra *a*, quan s'accentua, sempre duu accent obert: *cànem*, *dormirà*, etc.

4.4. Símbol matemàtic de la divisió

S'utilitzen els dos punts com a signe matemàtic de divisió, també es pot usar la barra inclinada. Entre el dividend i els dos punts s'ha de deixar un espai en blanc i un altre entre els dos punts i el divisor.

•678 000 : 35

4.5. Documentació jurídica i administrativa

En els documents jurídics i administratius és habitual la presència dels dos punts entre mots com **certifico**, **demano**, **faig constar**, **ordeno**, etc. (escrits íntegrament amb majúscules) i la conjunció *que* (escrita amb una majúscula inicial).

- CERTIFICO: Que el senyor Joan Cortès ha estat [...]
- DEMANO: Que se'm concedeixi [...]

4.6. Ús abusiu

No s'ha d'abusar dels dos punts. S'ha d'evitar quan són innecessaris, com, per exemple, entre un verb o un nom i el seu complement, o al final del títol d'un apartat o un subapartat.

- Les activitats es van fer a Badalona, Canet de Mar, Pineda i Vilassar de Dalt. [Abans de *Badalona* no podem escriure dos punts.]
- El dia 4 hi haurà una reunió dels professors de matemàtiques, física i química. [Abans de *matemàtiques* no podem escriure dos punts.]
- L'obra durà per títol *La fauna del delta de l'Ebre*. [Abans de *La fauna* no podem escriure dos punts.]
- Aquest gabinet ofereix assessorament lingüístic i formació en llengua catalana. [Abans d'*assessorament* no podem escriure dos punts.]
- També assisteixen a la reunió la Dra. Serra i el senyor Xiberta. [Abans de *la Dra.* no podem escriure dos punts.]
- Consideracions finals
Aquest treball ens forneix un conjunt de dades [...] [Després de *finals* no podem escriure dos punts.]

4.7. Confluència amb altres signes de puntuació

4.7.1. Els dos punts i la coma

4.7.2. Els dos punts, el guió, els parèntesis, els claudàtors, les cometes, la interrogació i l'admiració

4.7.3. Confluència de la barra inclinada amb altres signes

4.7.1. Els dos punts i la coma

Els dos punts comporten la supressió de la coma de tancament d'un incís.

- Els vocals són, a més dels senyors Riberaigua i Calders: Joan Colom, Mercè Riudebitlles [...]

4.7.2. Els dos punts, el guió, els parèntesis, els claudàtors, les cometes, la interrogació i l'admiració

Els dos punts s'escriuen darrere dels guions, parèntesis o claudàtors, i han d'anar també darrere de les cometes de tancament i dels signes d'interrogació i d'admiració.

- No sabé què dir-hi —estava com estabornit—: féu com qui no hi sent.

- Indiquem a continuació els apartats d'aquell capítol («Els signes de puntuació»): El punt, La coma [...]
- El rei va trobar una resposta [...]: «Vós mateix ho podeu endevinar.»
- Es referí als «problemes tècnics irresolubles»: els hi considera, d'irresolubles, perquè els mitjans tècnics de què es disposa són nuls.
- No ho vols fer?: ja t'ho trobaràs!
- No us hi resigneu!: la vostra passivitat invalidaria qualsevol solució.

5. Els punts suspensius

5.1. Norma general

5.2. Llistes i sèries d'elements inacabades

5.3. Els punts suspensius i l'etcètera

5.4. Supressió d'un fragment

5.5. Confluència amb altres signes de puntuació

5.1. Norma general

Els punts suspensius indiquen la **suspensió d'una oració** (voluntàriament inacabada), una **interrupció de l'exposició** que, si convé, es pot reprendre tot seguit. Habitualment se suposa que els mots que no s'expliciten són obvis, o bé es pretén que el lector completi lliurement el que s'exposa parcialment, o bé no interessin, en el cas de les citacions.

Els punts suspensius, d'altra banda, també poden expressar **dubte, interrogació subtil, estranyesa, reticència o intriga**.

Sempre hi ha d'haver **tres punts** —ni més ni menys—, que han d'anar units sense cap espai en blanc al mot precedent.

Convé no abusar dels punts suspensius per tal que el text no quedi escapçat o incomplet.

5.2. Llistes i sèries d'elements inacabades

Les llistes inacabades i les sèries d'elements es tanquen amb punts suspensius quan hi ha elements que no es volen fer explícits.

- Farem el que fem cada divendres: anar a sopar, després al cinema, o a un bar...

Les enumeracions inconcluses han de constar, com a mínim, **de dos elements** perquè puguin dur darrere un *etcètera* o uns punts suspensius. Per tant, són incorrectes frases com *Trametem una còpia d'aquest document als ajuntaments...* o *Trametem una còpia d'aquest document als ajuntaments, etc.*

5.3. Els punts suspensius i l'etcètera

5.3.1. Ús simultani

5.3.2. Escrits informatius, documentals o administratius

5.3.3. Sèries numèriques

5.3.1. Ús simultani

Els punts suspensius i el mot *etcètera* (*etc.*) **no es poden escriure seguits**: expressen, de fet, el mateix.

- taules, cadires, armaris, etc. [o bé *taules, cadires, armaris...*, però no *taules, cadires, armaris, etc. ...* ni *taules, cadires, armaris..., etc.*]

5.3.2. Escrits informatius, documentals o administratius

És desaconsellable recórrer als punts suspensius en escrits de caràcter informatiu, documental o administratiu; en aquests casos és preferible indicar les omissions de paraules sobreenteses amb un *etcètera* (*etc.*).

- Trametem una còpia d'aquest document als ajuntaments, als consells comarcals, etc.

5.3.3. Sèries numèriques

Cal assenyalar amb punts suspensius —no pas amb un *etcètera*— que una **sèrie numèrica** queda **oberta**.

- 5, 10, 15, 20, 25...
- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8...

5.4. Supressió d'un fragment

Els punts suspensius s'escriuen entre claudàtors (o entre parèntesis) quan indiquen la **supressió d'un fragment o l'escapçament d'un text citat**.

- En casos com aquests, és millor no intervenir-hi. [...] Si seguïeu aquests consells, podreu resoldre el problema fàcilment.
- La reunió s'havia de fer el dia 23, diumenge, a la seu del sindicat [...]. Mai no sabrem per què no hi va anar.
- Afirmà que la situació era greu, que hi havien de posar remei com més aviat millor [...], perquè només així evitarien un desastre de gran magnitud.
- Pocs governs han volgut col·laborar en les campanyes de solidaritat amb aquest poble. [...] s'ha arribat a una situació desesperada.

En el primer exemple s'ha suprimit una oració sencera o més d'una. En el segon s'ha suprimit un fragment de la primera oració i potser també una oració sencera o més d'una. En el tercer exemple s'ha suprimit un fragment entre *millor* i *perquè* que no pot contenir cap oració independent. En el quart s'ha suprimit un fragment de la segona oració i potser també una oració sencera, o més d'una, anterior.

5.5. Confluència amb altres signes de puntuació

- 5.5.1. Els punts suspensius i el punt
- 5.5.2. Els punts suspensius i la coma
- 5.5.3. Els punts suspensius, el guió, els parèntesis i els claudàtors
- 5.5.4. La interrogació i els punts suspensius
- 5.5.5. L'admiració i els punts suspensius
- 5.5.6. Confluència de la barra inclinada amb altres signes

5.5.1. Els punts suspensius i el punt

Els punts suspensius absorbeixen el punt final d'una oració.

- Realment no ho deu saber, o potser ens vol fer creure... Caldrà esperar uns dies per saber-ho.

5.5.2. Els punts suspensius i la coma

Els punts suspensius admeten la coma darrere però no davant.

- Parleu-ne, discutiu tant com vulgueu..., però no us baralleu.
- El públic fou divers: autoritats, ancians, jovenalla...

5.5.3. Els punts suspensius, el guió, els parèntesis i els claudàtors

En els incisos, els punts suspensius han d'anar abans del signe de tancament (guió, parèntesi o claudàtor) corresponent.

- Parlà dels esports d'origen anglès —futbol, rugbi...— i de l'handbol.
- Les revoltes camperoles sovintejaven (maig de 1651, gener de 1652, febrer i abril de 1653...), però la seva efectivitat fou minsa.

6. La interrogació

6.1. Norma general

6.2. Ús del signe d'obertura

6.3. Indicació d'èmfasi

6.4. Puntuació de les frases interrogatives

6.5. Indicació d'estranyesa, dubte o incredulitat

6.6. Confluència amb altres signes de puntuació

6.1. Norma general

La interrogació és el signe amb què es marquen les **preguntes directes**.

- Ha vingut la mare?
- Què t'ha semblat el dormitori nou?
- Em deixaràs aquell vestit tan elegant que duies dimarts?
- ¿I li va explicar a la Lluïsa Forner aquella recepta de pastís de poma que em vas donar fa unes setmanes?

Cada pregunta només pot tenir un signe de tancament, i un d'obertura si convé.

6.2. Ús del signe d'obertura

En les interrogacions és preferible usar solament el signe de tancament, però hom pot servir-se del signe d'obertura en **oracions llargues** —més d'una ratlla— en què la percepció tardana del signe final en dificulti la interpretació.

En frases interrogatives llargues que comencen amb un **element interrogatiu** (*què, qui, quan, quant, on, per què*), sovint **el signe d'obertura és innecessari**.

- Què n'opines, de les intervencions dels delegats de la UAB en la darrera trobada interuniversitària d'informàtics?
- Quant valen aquests arxivadors d'anelles i de tapes plastificades que teniu exposats a l'aparador?

Quan calgui usar el signe d'obertura d'interrogació, la primera lletra del mot següent només serà una majúscula si la pregunta va precedida d'un punt o és l'inici d'un paràgraf.

- ¿Us semblaria raonable que un amic us demanés una xifra de diners important i que després, amb el pas dels anys, fes com qui no se'n recorda?
- Creus que ho acceptarà?, ¿et penses que arribarem a convèncer-lo que la seva actuació ha estat prou correcta i que així l'han valorada els seus col·legues?

6.3. Indicació d'èmfasi

Si volem emfasitzar la pregunta, hem de fer-ho escrivint un **signe d'admiració al costat del d'interrogació**.

- T'atreveixes a amenaçar-me?!
- Han trencat la promesa!?

S'han d'evitar, però, casos com els següents:

- Que no vols venir?????
- Heu perdut els diners???

6.4. Puntuació de les frases interrogatives

Com que el to interrogatiu té una durada limitada, convé **separar amb una coma la part no interrogativa** d'una oració de la part que pròpiament ho és.

- En aquest cas, hi aniríeu?
- I el personal, hi voldrà col·laborar?

La presència o no de la coma aporta alguns matisos.

- Aquesta frase, s'ha d'analitzar? [to interrogatiu «neutre»]
- Aquesta frase s'ha d'analitzar? [to de sorpresa, estranyesa o queixa]

6.5. Indicació d'estranyesa, dubte o incredulitat

El signe d'interrogació s'usa **entre parèntesis i darrere d'un espai en blanc** quan es vol indicar estranyesa, dubte o incredulitat respecte dels mots precedents, sense modificar-ne, però, el to enunciatiu.

- Algú ha dit que només la lectura (?) ens fa savis de debò.
- Per a arribar-hi, cal no abandonar la carretera nacional (?) fins a Tolba i [...]

De vegades en aquests casos també s'usen l'admiració i les cometes.

6.6. Confluència amb altres signes de puntuació

6.6.1. La interrogació, el punt, la coma, el punt i coma i els dos punts

6.6.2. La interrogació i l'admiració

6.6.3. La interrogació i els punts suspensius

6.6.4. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

6.6.5. Els parèntesis, la interrogació, l'admiració, el punt i coma i els dos punts

6.6.6. Les cometes, la coma, els dos punts, el punt i coma, l'admiració i la interrogació

6.6.1. La interrogació, el punt, la coma, el punt i coma i els dos punts

Darrere del signe de tancament d'una interrogació mai no escriurem un punt, però sí una coma o un punt i coma o bé dos punts.

- T'ha agradat la novel·la? Oi que te l'havia de recomanar?
- Em visitaràs?, només m'escriuràs una postal?, o potser faràs totes dues coses?
- Vindran a veure'ns?; no saben el que els espera, oi?
- T'ho deixes fer tot?: ets un covard!

6.6.2. La interrogació i l'admiració

Els signes d'interrogació i d'admiració es poden escriure junts quan es vol expressar alhora un to exclamatiu i de pregunta.

- Seràs capaç d'actuar amb tanta malícia!?
- Han assassinat el president?!

6.6.3. La interrogació i els punts suspensius

Quan una frase interrogativa és inacabada, els punts suspensius s'escriuen abans del signe d'interrogació i no s'hi deixa cap espai en blanc.

- ! t'atreveixes a...?
- Oi que no saps on són...?

7. L'admiració

7.1. Norma general

7.2. Ús del signe d'obertura

7.3. Indicació d'èmfasi i ironia

7.4. Frases imperatives curtes

7.5. Interjeccions

7.6. Confluència amb altres signes de puntuació

7.1. Norma general

El signe d'admiració serveix per a marcar **la sorpresa, l'admiració, les exclamacions i els crits**.

- Quin disbarat!, renunciar a un viatge a Suècia de franc!
- És boníssim! N'hauem de fer un altre com aquest!, per Nadal.
- No enraoneu!
- Vine a l'Autònoma!

Cada frase només ha de tenir un signe d'admiració de tancament, i un d'obertura si convé. S'han d'evitar casos com els següents:

- Deu robatoris en un mes!!!!
- Santa innocència!!!

7.2. Ús del signe d'obertura

En oracions admiratives l'ús del signe d'obertura és molt inusual. Es pot fer servir en oracions llargues —més d'una ratlla— en què la percepció tardana del signe final en dificulti la interpretació. De fet, però, no s'utilitza gairebé mai.

- ¡La mà de vegades que li havien dit a aquest xicot que no s'acostés a la via del tren!

7.3. Indicació d'èmfasi i ironia

El signe d'admiració també s'utilitza per a indicar un comentari emfàtic o irònic.

- Ets un animal!
- No sabien que s'havia suspès la reunió!
- Ens heu ofert un espectacle fabulós!

S'utilitza **entre parèntesis** i darrere d'un espai en blanc quan es vol expressar **ironia o admiració** respecte dels mots precedents, sense modificar-ne, però, el to enunciatiu.

- El senyor Alfarràs afirma en aquest article que la normalització de l'ús del català s'ha aconseguit (!) gràcies als esforços col·lectius [...]
- El nou (!) servei social atreu el jovent, segons les dades [...]

En aquests casos també es pot usar el signe d'interrogació i les cometes.

7.4. Frases imperatives curtes

El signe d'admiració sol usar-se en frases imperatives curtes.

- Obeeix i calla!
- No li ho diguis!

7.5. Interjeccions

El signe d'admiració s'usa darrere de les interjeccions.

- I ara!
- Oh!

7.6. Confluència amb altres signes de puntuació

7.6.1. L'admiració, el punt, la coma, el punt i coma i els dos punts

7.6.2. L'admiració i la interrogació

7.6.3. L'admiració i els punts suspensius

7.6.4. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

7.6.5. Els parèntesis, la interrogació, l'admiració, el punt i coma i els dos punts

7.6.6. Les cometes, la coma, els dos punts, el punt i coma, l'admiració i la interrogació

7.6.1. L'admiració, el punt, la coma, el punt i coma i els dos punts

Darrere del signe d'admiració mai no escriurem un punt, però sí una coma o un punt i coma o bé dos punts.

- Ha trencat la copa! Potser la hi faran pagar.
- Menja'n un altre plat!, de tallarines.
- Quin disbarat!; ningú no ha protestat?
- Vindran a veure'ns!: no saben el que els espera.

7.6.2. L'admiració i la interrogació

Els signes d'admiració i d'interrogació es poden escriure junts si es vol expressar alhora un to exclamatiu i de pregunta.

- Seràs capaç d'actuar amb tanta malícia?!
- Han assassinat el president!?

7.6.3. L'admiració i els punts suspensius

Quan una frase admirativa o exclamativa és inacabada, els punts suspensius s'escriuen abans del signe d'admiració.

- Marxa d'aquí! No et vull ni...!
- Ha gosat insultar...!

8. Les cometes

8.1. Norma general

8.2. Tipus de cometes

8.3. Transcripcions o citacions

8.4. Substitució de la cursiva en títols i titulars periodístics

8.5. Definicions

8.6. Ironia o èmfasi

8.7. Capítol d'una obra

8.8. Col·leccions editorials

8.9. Alguns títols

8.10. Usos que cal evitar

8.11. Confluència amb altres signes de puntuació

8.1. Norma general

Les cometes s'usen, fonamentalment, per a marcar l'inici i l'acabament d'una **citació o transcripció textual**.

- «La conquesta d'Amèrica [afegeix, encara, aquest autor] significà [...]»
- El seu argument —«Les reformes són necessàries per tal de poder atendre la demanda de places»— els semblà evident.
- Vaig pensar: «Aquest home és boig.»

8.2. Tipus de cometes

Hi ha de tres menes de cometes: «...», "...” i ‘...’ . Les primeres, anomenades **l·latines**, són tradicionals en tipografia, però res no ens impedeix d'usar les segones, anomenades **angleses**, habitualment, sobretot si tenim en consideració el factor pràctic i la impossibilitat d'escriure cometes llatines amb algunes màquines d'escriure i ordinadors. Les darreres, les cometes **simples**, s'usen poc, però són habituals en les publicacions periòdiques.

Només quan hi ha unes **cometes dins d'unes altres** s'ha de recórrer obligatòriament als altres tipus, seguint l'ordre «... “... ‘...’ ...” ...». Aquesta gradació triple sol reduir-se a una de doble (“... ‘...’ ...”) en treballs i textos tipogràficament menys acurats, en escrits mecanografiats.

- Tot seguit digué: «Considero important que es dediqui més espai al capítol “El Barça i els ‘culers’ a l'estranger”, per poder enriquir-lo amb dades més recents.»
- I prosseguí: “Sapiguen que ‘hurresku’ no és altra cosa que un ball típic del País Basc.”

L'ús de les cometes llatines, si se'n pot disposar, permet d'evitar la **contigüitat** incòmoda de dos signes massa semblants, les **cometes angleses i l'apòstrof**.

- Edicions 62 ha publicat tres llibres nous d'«El Balancí».

8.3. Transcripcions o citacions

8.3.1. Transcripcions o citacions de més d'un paràgraf

8.3.2. Incís o aclariment extern al text transcrit

8.3.1. Transcripcions o citacions de més d'un paràgraf

En les transcripcions o citacions textuales que constin de més d'un paràgraf, usarem les **cometes d'obertura només en el primer**, i **les de tancament, a l'inici de cadascun dels paràgrafs següents i a l'acabament del darrer**.

- «Considerem que les propostes [...]
- »Recomanem d'establir mecanismes [...]
- »I suggerim que les persones interessades han de poder [...]»

Si es transcriu un **diàleg**, en què les diferents intervencions s'introdueixen amb guions, **només hem d'usar les cometes davant de la primera oració transcrita i després de la darrera**.

8.3.2. Incís o aclariment extern al text transcrit

Si dins un text transcrit entre cometes es vol afegir un incís o un aclariment extern al text transcrit, caldrà tancar-les abans i obrir-les un altre cop en reprendre el text, o bé incloure l'incís o aclariment entre claudàtors.

- «Actualment, el progrés tecnològic i científic», afirmà J. Times, «és constant, imparable.»
- «Actualment, el progrés tecnològic i científic [afirmà J. Times] és constant, imparable.»

Els incisos o aclariments externs al text transcrit no s'haurien de marcar amb guions, ja que això impossibilitaria que els poguéssim usar per a delimitar els incisos fets pròpiament per l'autor del text transcrit.

- «Actualment, el progrés tecnològic i científic», afirmà J. Times, «és constant, imparable —fet evident per a tothom—, però n'hem de pagar un preu molt alt.»

8.4. Substitució de la cursiva en títols i titulars periodístics

Escriurem entre cometes llatines —o simples, habituals en publicacions periòdiques— aquelles paraules (estrangerismes, termes populars o dialectals, neologismes no adaptats, una citació fragmentària) que dins d'un text s'escriuen habitualment amb cursiva, quan formin part del títol d'una obra o d'un titular periodístic —i sempre que no sigui correcte usar la lletra cursiva o bé no en puguem disposar.

Dins de **titulars periodístics**:

- Les repercussions del «crash» de 1929
- Una insubordinació dels «marines» provoca 3 morts al Vietnam
- L'arribada a Moscou del 'culers' i de l'equip blau-grana
- Un 'ferry' britànic s'enfonsa a la Mànega
- La 'febre anticatalanista' de certs sectors valencians
- Des d'avui és al mercat una versió catalana d'«El Quixot»

Dins del **títol d'una obra**:

- Ja han enllestit la nova edició de *Com cultivar la 'maria'*.
- Han publicat «*El cor quiet*» de Josep Carner.

8.5. Definicions

També s'usen les **cometes simples** per a **delimitar la definició d'un mot** precedent.

- En aquest vocabulari, hi apareixen els mots següents: *cardigassa* 'planta de la família de les compostes: *Cirsium ferox*' [Diccionari Català–Valencià–Balear], *cossigoles* 'pessigolles' [...]

8.6. Ironia o èmfasi

Les cometes s'usen per a marcar les paraules que apareixen en un text amb un **sentit altre que l'habitual** o un matís particular —sovint d'ironia o èmfasi.

- Un ministre de Sud-àfrica ha estat depositat per «incapacitat».
- Els aplaudiments del públic foren «clamorosos»!
- La cúpula del partit decidí la «purga» dels militants progressistes.
- Els qui neixen avui, sortosament, ja no hauran viscut les tensions que la «guerra freda» va comportar.

8.7. Capítols d'una obra

S'escriuen entre cometes els títols dels capítols d'una obra quan són esmentats **dins d'un text**.

- «Lletres a un vell amic de New York» és el que més m'ha agradat d'aquesta biografia.
- Els capítols que interessin el lector modern són «Cançons de bressol» i «La dama del barret granat».

8.8. Col·leccions editorials

Poden escriure's entre cometes, quan cal ressaltar-los, els noms de les col·leccions editorials, però és preferible no servir-se'n en fer bibliografies.

- Tenim la col·lecció «Criteris lingüístics per a la terminologia» del Termcat.
- Edicions 62 edita la col·lecció «Textos per a l'ensenyament».
- BADIA, Joan i GRIFOLL, Jordi. *Feix 2*. Barcelona: Edicions 62, 1984. Textos per a l'Ensenyament, 6.

8.9. Alguns títols

S'escriuen entre cometes alguns títols, com els dels casos següents:

- articles periodístics (de diaris i revistes)
 - discursos i parlaments
 - conferències, ponències i comunicacions
 - poemes i cançons (especialment a les bibliografies)
 - lemes
-
- Heu llegit l'article «Defensa estudia la reforma del servei militar»?
 - La conferència «La UAB i el repte europeu» interessà tothom.
 - El parlament del president, «La celebració de la diada», fou retransmès pels canals televisius estatals.
 - Aquest curs s'ha engegat la campanya «Coneix l'Autònoma».

8.10. Usos que cal evitar

8.10.1. Mots que es volen ressaltar

8.10.2. Citacions com a text a part

8.10.3. Repetició d'un mot en un text en columna

8.10.1. Mots que es volen ressaltar

Evitem l'ús de les cometes, fins i tot tractant-se de mots estrangers, quan vulguem ressaltar:

- *títols i subtítols de llibres, opuscles, quaderns i documents i, en general, d'obres plàstiques, teatrals, cinematogràfiques, científiques, tècniques, divulgatives o informatives (catàlegs, dossiers, fullets, prospectes), etc.
- *noms de publicacions periòdiques (diaris, setmanaris, butlletins, etc.)
- noms propis singulars d'animals, vehicles, naus espacials i vaixells
- *pseudònims, malnoms, sobrenoms o àlies
- noms de plans, programes, campanyes
- noms de simposis, col·loquis, congressos i jornades professionals
- noms d'edificis i monuments, terrenys i urbanitzacions
- noms d'establiments, organismes, institucions i empreses
- noms de grups i conjunts musicals i artístics
- noms d'assignatures, cursos, estudis i qualificacions
- noms de competicions, concursos, beques i ajuts
- *dins d'un text: llatinismes, estrangerismes i mots no inclosos als diccionaris

[Marquem amb un asterisc els casos en què s'ha d'utilitzar la cursiva.]

8.10.2. Citacions com a text a part

També són innecessàries les cometes en les citacions que fem com a text a part, que ja solen diferenciar-se mitjançant el **sagnat i un cos de lletra més petit**. Les trobem normalment en paràgrafs que encapçalen una obra o un capítol d'una obra o que constitueixen una citació separada del paràgraf precedent.

- [Pàgina introductòria del capítol d'un llibre sobre Josep Pla.]

Dels poquíssims premis que he obtingut en el curs de la vida, aquest ha estat un dels més tristos. De llavors ençà, el meu nas, una mica aixafat d'un cantó, ha perdut la seva correcció inicial i no presenta el menor interès.

Josep Pla

- Franz Quirkwich exposa clarament en aquest passatge la seva opinió sobre l'origen dels primers partits polítics a la República de Tirèpia:

L'aparició dels partits polítics s'ha d'entendre com una plasmació de l'esperit democràtic de bona part de la població i de la formació rebuda a l'estranger —sobretot a Anglaterra i als Estats Units— pels nadius benestants [...]

8.10.3. Repetició d'un mot en un text en columna

És preferible no usar les cometes —ni llatines ni angleses— quan volem expressar en un text en columna que un mot es repeteix. Podem dir el mateix d'altres maneres o, senzillament, repetir el mot tantes vegades com calgui.

- Els imports en ptes. són: 37.400
23.893
4.221
- PTA
37.400
23.893
4.221
- Els imports són els següents: 37.400 PTA
23.893 PTA
4.221 PTA
- Ens demanen aquests articles:
 - 4 taules de color noguera de la ref. 411
 - 8 taules de color blanc de la ref. 480
 - 2 taules de llit de la ref. 307

8.11. Confluència amb altres signes de puntuació

8.11.1. Les cometes i el punt

8.11.2. Les cometes, la coma, els dos punts, el punt i coma, l'admiració i la interrogació

8.11.3. La coma, el guió, els parèntesis i les cometes

8.11.4. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

8.11.5. El punt i coma i les cometes

8.11.6. Els dos punts, el guió, els parèntesis, els claudàtors, les cometes, la interrogació i l'admiració

8.11.7. El guió i les cometes

8.11.1. Les cometes i el punt

Evitem de repetir el punt abans i després de les cometes de tancament. Vegeu-ne exemples a l'apartat corresponent del punt.

8.11.2. Les cometes, la coma, els dos punts, el punt i coma, l'admiració i la interrogació

La coma, els dos punts i el punt i coma sempre van darrere de les cometes de tancament. Els signes d'admiració i d'interrogació i els punts suspensius van abans d'aquestes si pertanyen a un text transcrit, però darrere si, tractant-se també d'una transcripció, els hi afegeix qui la fa.

- Es feren afirmacions com aquestes: «ha estat una decisió molt oportuna», «no ho haurien pogut fer millor»; també hi va haver opinions més neutrals i prudentes: «han actuat prou correctament»...
- Digué que «el pla s'havia de revisar»: no el considerava vàlid, de fet.
- Accepteu que us diguin que «no feu la feina que us correspon»?
- Aleshores va preguntar: «Ja saps que no hem rebut res?».

9. El guió [i el guionet]

9.1. Guió llarg

9.2. Guió mitjà

9.3. Guionet

9.4. Confluència amb altres signes de puntuació

9.1. Guió llarg

9.1.1. Incisos

9.1.2. Inici de paràgraf

9.1.3. Diàlegs

9.1.1. Incisos

El guió llarg, o simplement guió —que no s'ha de confondre amb el guionet ni amb el guió mitjà—, serveix per a marcar i diferenciar incisos. Els mots o les frases d'aquests incisos solen tenir una vinculació al text superior a la que tindrien si anessin entre parèntesis però inferior a la que tindrien si anessin entre comes.

- Han acordat la signatura d'un conveni marc —en què també col·labora la direcció general— que afavorirà l'elaboració [...]
- El pressupost ha estat calculat —és la informació que se'ns ha facilitat— sobre la base de [...]

Els guions s'uneixen, sense espais en blanc, amb les paraules primera i darrera que inclouen.

9.1.2. Inici de paràgraf

El guió pot usar-se, deixant un espai en blanc (o mig, en tipografia) darrere seu, com a marca d'inici de paràgraf (o de ratlla) **en una seqüència o sèrie d'elements d'una enumeració**.

- La comissió té com a objectius prioritaris:
 - organitzar activitats formatives
 - administrar el fons econòmic que té assignat
 - gestionar l'admissió de nous membres [...]

9.1.3. Diàlegs

El guió —sense espai en blanc darrere— és el signe de puntuació amb què es diferencien les diverses **intervencions dels interlocutors d'un diàleg** i les **acotacions** que calgui fer-hi.

- La notícia —digué en Raül— ha estat molt ben rebuda.
—I és clar, home —respongué la Neus—. Tothom esperava aquest canvi.
—Però no era pas segur que els governants s'hi avinguessin —féu en Quim, que encara no havia badat boca.

En textos mecanografiats o poc acurats tipogràficament, el guió es pot substituir per dos guionets.

9.2. Guió mitjà

9.2.1. Signe matemàtic

9.2.2. Seqüències numèriques

El guió mitjà, si convé, es pot substituir pel guionet.

9.2.1. Signe matemàtic

El guió mitjà serveix per a **indicar la subtracció o resta** i les **xifres negatives**. En el primer cas cal deixar un espai en blanc entre el guió i cadascuna de les quantitats.

- 300 – 24 = 324 – 48
- El resultat obtingut és –37 982.
- La temperatura és de –14°C.

9.2.2. Seqüències numèriques

S'utilitza el guió mitjà per a separar **números de pàgina**, **els anys que formen un curs**, i **el dia, el mes i l'any en una data numèrica**. En aquest últim cas també es poden utilitzar el punt o la barra inclinada.

- En trobareu més detalls a les pàg. 134–47.
- Tots aquests programes han estat aprovats durant el curs 1998–99.
- 24–7–1998 [o bé 24/7/1998, o bé 24.7.1998]

En aquest mateix sentit, el guió mitjà també es fa servir per a separar els elements de les **datacions compostes**.

- Vallvidrera, maig–juny de 1967
- Abril de 1934–febrer de 1935

9.3. Guionet

9.3.1. Mots compostos

9.3.2. Partició de mots a final de ratlla

9.3.3. Ús metalingüístic de sufixos i prefixos

9.3.4. Nomenclatura química

9.3.1. Mots compostos

El guionet serveix per a separar els elements d'alguns mots compostos, d'acord amb les normes ortogràfiques.

- pit-roig
- para-xocs
- xino-xano

Així mateix, el guionet també **separa el verb dels pronoms febles**, en els casos establerts per les normes ortogràfiques i gramaticals.

- conèixer-la
- anem-nos-en
- dir-ho

9.3.2. Partició de mots a final de ratlla

S'escriu un guionet en els **finals de ratlla** en què un mot queda partit.

- pres-
supost

- reta-
llada

9.3.3. Ús metalingüístic de sufixos i prefixos

S'escriu un guionet **davant d'un sufix o darrere d'un prefix** quan s'utilitzen metalingüísticament.

- Tots aquests verbs tenen derivats acabats en *-dor*.
- És un cas de *pre-* tònic.

9.3.4. Nomenclatura química

En alguns termes de la nomenclatura química es fa servir el guionet **per a separar els diferents elements**.

- 5-Metil-4-propilnonà
- àcid β -cloro-3-quinolinasuccínic

9.4. Confluència amb altres signes de puntuació

9.4.1. El guió, el punt, el punt i coma i els dos punts

9.4.2. El guió i el punt final

9.4.3. El guió i el punt i seguit

9.4.4. El guió, la coma, el punt i coma i els dos punts

9.4.5. La coma i els parèntesis entre guions

9.4.6. El guió i les cometes

9.4.1. El guió, el punt, el punt i coma i els dos punts

Dins un incís marcat amb guions no és possible usar-hi el punt però sí el punt i coma i els dos punts.

- Quan parlem del temps —de la meteorologia; la climatologia és tota una altra cosa— oblidem la visió que en tenen els pagesos [...]
- Els éssers vius que hi són tractats —recordem que el món vegetal n'és exclòs: l'estudi és exclusivament sobre els animals— s'indiquen a l'índex analític [...]

9.4.2. El guió i el punt final

No escriurem guió de tancament d'un incís quan darrere hi ha un punt final de paràgraf (fins i tot en el text d'un diàleg i en les acotacions d'una obra teatral).

- Visitaren la catedral, el museu municipal i l'asil Bellamar —institució privada que aviat serà de titularitat pública.
- Feu-me aquest favor: no discutiu amb la mare ni amb els avis —digué el senyor Prats.

9.4.3. El guió i el punt i seguit

També podem prescindir del guió de tancament d'un incís quan coincideix amb un punt i seguit, sempre que no es tracti d'un diàleg.

- Estudiarem aquest afer —i procurarem d'obtenir-ne la màxima informació. Us en direm alguna cosa tan aviat com ens sigui possible.
- Atureu-vos —crijà Armstrong—. Us he d'explicar una cosa.

9.4.4. El guió, la coma, el punt i coma i els dos punts

Davant d'un guió d'incís no hi pot haver coma ni punt i coma ni dos punts, però aquests signes poden anar darrere d'un guió.

- Entrà al cotxe —la policia l'observava des de la finestra—, l'engegà i [...]
- Ens caldran eines —martell, tornavís i alicates—; però ens caldrà, sobretot, una bona tècnica i [...]

9.4.5. La coma i els parèntesis entre guions

Dins un incís entre guions podem fer un segon incís; l'inclourem entre parèntesis o entre comes, segons el que ens convingui.

- Alguns d'aquests compositors clàssics —F. Joseph Haydn (també va excel·lir com a simfonista) i Luigi Boccherini (cal recordar que en el seu temps fou un violoncel·lista de molt bona anomenada), sobretot— escriuen quartets i quintets per a corda [...]
- Alguns d'aquests compositors clàssics —F. Joseph Haydn, nascut el 1732 a la població austríaca de Rohrau, i Luigi Boccherini, nascut el 1743 a la població toscana de Lucca, sobretot— escriuen [...]

9.4.6. El guió i les cometes

Els guions amb què s'introdueixen les intervencions d'un diàleg estalvien l'ús de les cometes: mai no els usarem, doncs, conjuntament. Si es transcriu tot un diàleg, caldrà usar les cometes només davant de la primera oració transcrita i després de la darrera, malgrat el que diem en l'apartat sobre transcripcions o citacions textuals en parlar de les cometes.

- «—La notícia —digué en Raül— ha estat molt ben rebuda.
- I és clar, home —respongué la Neus—. Tothom esperava aquest canvi.
- Però no era pas segur que els governants s'hi avinguessin —féu en Quim, que encara no havia badat boca. [...]»

10. Els parèntesis

10.1. Norma general

10.2. Dígits telefònics de província

10.3. Sigles

10.4. Referències alfanumèriques

10.5. Ús abusiu

10.6. Confluència amb altres signes de puntuació

10.1. Norma general

Els parèntesis s'usen per a **incorporar informació secundària** dins un text **com a incís**. Els mots o les frases d'aquests incisos estan menys vinculats al text que els que s'escriuen entre guions o entre comes.

- Aquell mateix any (1965) els partits polítics encara clandestins [...]
- Les dades sobre la intensificació de les relacions internacionals que l'estudi aporta (vegeu l'apèndix 6) revelen un interès creixent per [...]
- Una frase cèlebre, «Ja sóc aquí!» (Josep Tarradellas), simbolitza [...]
- Els locals on ha estat instal·lada aquesta unitat (c/ Sicília, 25) són espaiosos i tenen una bona llum natural (els finestrals hi són molt abundosos).

10.2. Dígits telefònics de província

Els dígits telefònics de província no s'escriuen entre parèntesis, però s'han de mantenir separats del número de telèfon amb un espai en blanc.

- 973 64 15 13
- 93 429 66 34

10.3. Sigles

Solen usar-se parèntesis per a indicar la **forma desenvolupada d'una sigla** o, a la inversa, per a **incloure una sigla darrere de la corresponent forma desenvolupada** en un text on a partir de llavors només apareixerà la sigla.

- L'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) es responsabilitza de [...]
- Les aportacions fetes per l'Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE) [...]

10.4. Referències alfanumèriques

S'usa el parèntesi de tancament (o el punt) darrere de les lletres amb què ordenem els **elements d'una llista o un seguit d'apartats**; en aquests casos cal tenir en compte altres aspectes gràfics.

- a) comerç
- b) indústria
- c) ramaderia

10.5. Ús abusiu

No s'ha d'abusar dels parèntesis: **la lectura dels textos on sovintegen és entretinguda**, i en força casos es poden substituir per comes. Vegeu, com a mostra d'això, aquesta altra versió del darrer exemple de la norma general.

- Els locals del carrer de Sicília, número 25, on ha estat instal·lada aquesta unitat docent són espaiosos i, gràcies als finestrals abundants, tenen una bona llum natural.

10.6. Confluència amb altres signes de puntuació

10.6.1. Els parèntesis i el punt

10.6.2. El guió i la coma dins uns parèntesis

10.6.3. Els parèntesis, la interrogació, l'admiració, el punt i coma i els dos punts

10.6.4. La coma, el guió, els parèntesis i les cometes

10.6.5. El punt i els parèntesis

10.6.6. El punt, l'admiració, la interrogació, els parèntesis i les cometes

10.6.7. El punt i coma i la resta de signes

10.6.8. Els dos punts, el guió, els parèntesis, els claudàtors, les cometes, la interrogació i l'admiració

10.6.9. Els punts suspensius, el guió, els parèntesis i els claudàtors

10.6.10. La coma i els parèntesis entre guions

10.6.1. Els parèntesis i el punt

En una oració que tingui un parèntesi final, escriurem el punt darrere d'aquest.

- Traqueren la conclusió que cadascun d'ells tenia una raó de pes que l'altre havia de respectar (i, no obstant això, amb el temps la relació entre ells dos esdevingué impossible).

No obstant això, el punt s'escriu dins quan els parèntesis comprenen una o diverses oracions independents.

- L'August no volia acceptar la seva derrota. (Aquesta situació era freqüent quan estava deprimit.)

10.6.2. El guió i la coma dins uns parèntesis

Dins uns parèntesis, els incisos s'han de delimitar mitjançant guions o comes.

- Aquestes qüestions (el remodelatge d'alguns edificis, el traçat de línies telefòniques noves —a càrrec de Telefònica— i la construcció del gimnàs) són prou urgents.
- Aquestes qüestions (el remodelatge d'alguns edificis, el traçat de les línies telefòniques noves, a càrrec de Telefònica, i la construcció del gimnàs) són prou urgents.

10.6.3. Els parèntesis, la interrogació, l'admiració, el punt i coma i els dos punts

Dins els parèntesis podem incloure frases admiratives o interrogatives. Hi podem incloure un punt i coma o dos punts.

- La notícia (una notícia sensacional!) fou motiu d'alegria per a tothom.
- Tals coses (n'hauríem de dir conceptes; per què ens expressem tan barroerament?) són objectives [...]

11. Els claudàtors

11.1. Norma general

11.2. Informacions complementàries

11.3. El mot *sic*

11.4. Citacions

11.5. Transcripcions fonètiques

11.6. Confluència amb altres signes de puntuació

11.1. Norma general

Els claudàtors fan una funció molt semblant a la dels parèntesis —en escrits mecanografiats, de fet, poden substituir-se per parèntesis—, però s'usen en comptades ocasions; es reserven sobretot per a **afegits externs a un text original que hi incorpora qui en fa una transcripció**, com s'exposa en els punts següents.

11.2. Informacions complementàries

Els claudàtors marquen una **informació complementària** —la resta de lletres d'un mot escapçat, un o més mots, alguna frase— **inexistent a l'original d'un text**, però que facilita la comprensió de la part que s'en transcriu perquè hi aporta el referent o el context que el text d'on s'ha extret recollia en una altra part o bé perquè hi incorpora quelcom que l'autor dona per sobreentès.

- «Aquesta [Filatures del Mediterrani] ha adoptat mesures d'emergència que poden provocar, a curt termini, una suspensió de pagaments.»
- «Els mots de felicitació que adreçà als concursants [«La feina que heu fet ha estat molt profitosa per als vilatans»] foren correspostos pel director d'aquest camp de treball de la Tallada en afirmar que els esforços i la tenacitat dels participants han permès la recuperació d'un llegat arqueològic valuós [...]»

Els claudàtors són especialment útils en textos de caràcter científic o tècnic, en els quals els emmarquen un afegit, una informació bibliogràfica incompleta o l'aclariment d'una sigla.

- Versió catalana de V[alentí] F[iol]
- B[iblioteca] R[omànica] H[ispànica]

11.3. El mot *sic*

Entre claudàtors es clou el mot *sic*, amb el qual se sol remarcar, en un text transcrit literalment, la **presència d'un error** o una **inexactitud immediatament anterior**.

- «La immortalitat [*sic*] de l'ànima fou debatuda pels teòlegs ja abans de l'era cristiana [...]»

11.4. Citacions

En una citació, els claudàtors inclouen els punts suspensius amb què s'indica una **omissió parcial** o un **escapçament del text citat**.

- «Ens cal una política de sensibilització favorable envers el català [...]; són imprescindibles un conjunt d'actuacions decidides que facin sentir com a necessària la llengua pròpia dels Països Catalans.»
- «Trobà la notícia als diaris: la premsa local se'n feia ressò àmpliament. [...] Hauria preferit el silenci, que el fet passés desapercebut [...]»

11.5. Transcripcions fonètiques

En lingüística, els claudàtors s'utilitzen per a marcar **els sons i les transcripcions fonètiques**.

- Així, veiem que /b/ pot realitzar-se [b] o [β] segons el context.
- Hi trobem les formes *cosir* [kuzí], *diners* [dinés] [...]

11.6. Confluència amb altres signes de puntuació

11.6.1. El punt i coma i la resta de signes

11.6.2. Els dos punts, el guió, els parèntesis, els claudàtors, les cometes, la interrogació i l'admiració

11.6.3. Els punts suspensius, el guió, els parèntesis i els claudàtors

12. La barra inclinada

- 12.1. Norma general
- 12.2. Signe matemàtic
- 12.3. Abreviatures
- 12.4. Datacions
- 12.5. Separació de períodes temporals
- 12.6. Gènere i nombre
- 12.7. Separació del número d'ordre i l'any
- 12.8. Transcripció fonològica
- 12.9. Separació de versos
- 12.10. Confluència amb altres signes de puntuació

12.1. Norma general

La barra inclinada indica **relació, alternança o oposició** entre dos elements.

- Les relacions universitat/empresa han augmentat els últims anys.
- Hi seran admesos els aspirants que tinguin el certificat Q i/o que superin la prova.
- Hi ha paraules que només es diferencien pel grau d'obertura de la *o*: *dona/dóna*, *os/ós*, etc.

Quan la barra inclinada uneix dues paraules, s'escriu sense cap espai en blanc davant ni darrere, i amb un espai en blanc a banda i banda quan uneix formes complexes.

- Farem el trajecte Barcelona/Tarragona.
- Farem el trajecte Arenys de Mar / Calella de Palafrugell.

Convé **no abusar-ne**, sobretot quan la barra es pot substituir per una *i*.

- La convocatòria va adreçada a degans i directors de centre de totes les universitats catalanes. [És preferible a *La convocatòria va adreçada a degans/directors de centre de totes les universitats catalanes.*]

12.2. Signe matemàtic

S'utilitza la barra inclinada com a **signe de divisió** —amb un espai en blanc davant i un altre darrere—, cas en què també es poden utilitzar els dos punts.

- 330 / 21
- 44.289,2 / 997

La barra inclinada separa els elements d'algunes **unitats mètriques**.

- km/h
- kg/m³

En els **nombres trencats** la barra inclinada serveix per a separar el numerador del denominador.

- 1/3
- 12/25

12.3. Abreviatures

La barra inclinada es fa servir per a **marcar algunes abreviatures**, tot i que generalment es marquen amb un punt. És del tot incorrecte escriure el punt i la barra junts en una mateixa abreviatura.

- c/ [o c.]
- c/c [o cte. ct.]

12.4. Datacions

Quan s'escriu una data numèrica, **el dia, el mes i l'any** se separen amb una barra inclinada. També es poden utilitzar el guionet o el punt amb aquesta finalitat.

- 23/4/1998 [o bé 23–4–1998, o bé 23.4.1998]

12.5. Separació de períodes temporals

Els biennis de cursos acadèmics, de temporades i de qualsevol altre període que inclogui parts de dos anys naturals, **separats amb un guionet**, s'escriuen amb una barra inclinada entre els dos períodes.

- Aquest curs s'ha programat per al bienni 1997–98 / 1998–99.
- S'ha signat un conveni per resoldre el finançament del període 1997–98 / 1998–99.

12.6. Gènere i nombre

Amb la barra inclinada se separa la forma en masculí singular de la **terminació en femení o en plural**.

- Senyor/a
- Benvolgut/s company/s

12.7. Separació del número d'ordre i l'any

En alguns **documents normatius** la barra inclinada separa el número d'ordre de l'any.

- Llei 17/1985, de 23 de juliol, de la funció pública [...]
- Decret 93/1992, de 6 de maig, de delegació de funcions [...]

12.8. Transcripció fonològica

En lingüística, la barra inclinada s'utilitza per a **representar els fonemes** i per a la **transcripció fonològica**.

- Totes les llengües tenen els fonemes /a/, /i/ i /u/.
- La forma *sud* /sut/ [...]

12.9. Separació de versos

La barra inclinada separa els **versos d'un poema citats a línia seguida**. També es pot utilitzar la barra vertical per a aquesta funció.

- Cançó d'amor, de sang i errors / lluny de qualsevol entès presumptuós / amb ulls de foc, sense cap horitzó, / sense ni un destorb.

Noteu que cal deixar un espai en blanc a banda i banda de la barra.

12.10. Confluència amb altres signes de puntuació

12.10.1. La barra inclinada i el punt

12.10.2. Confluència de la barra inclinada amb altres signes

12.10.1. La barra inclinada i el punt

En una mateixa abreviatura evitarem l'ús del punt i de la barra inclinada. Vegeu-ne exemples en l'apartat corresponent del punt.

12.10.2. Confluència amb altres signes

a) Transcripcions fonològiques i abreviatures

La barra inclinada pot anar seguida de qualsevol signe quan s'utilitza en fonologia i quan indica una abreviatura.

- Tenim diverses manifestacions de la /o/: [fósk], [fuskán] [...]
- L'abreviatura *c/*, que hem utilitzat en aquesta publicació [...]
- Si volem abreujar *carrer*, hem d'escriure *c.* o *c/*?
- La paraula *taló* —escrita també *t/*— apareix sovint [...]

b) Separació de versos

La barra inclinada pot anar precedida de qualsevol signe de puntuació quan s'utilitza per a separar els versos d'un poema citats a línia seguida. Recordeu, però, que s'ha de deixar un espai en blanc a banda i banda de la barra.

- Tu ets com un pas en fals, / un pal·ladí o un criminal? / Un niu on no s'hi escau / sense confins enmig d'un gris rebost.

13. Signes de puntuació i espais en blanc

13.1. Norma general

13.2. El parèntesi, el claudàtor, les cometes i el guió

13.3. La barra inclinada

13.4. Les citacions

13.5. Les crides

13.1. Norma general

Els signes de puntuació van **units** —sense espais en blanc— **al mot que els precedeix** i se separen **amb un espai en blanc del mot que els segueix**.

- Rajoles, teules, ciment...
- La coma s'usa molt sovint; el punt i coma, molt menys.
- Aquesta hipòtesi va ser formulada fa set anys. Fins ara, però, no ha tingut gaire ressò.
- Hem demanat això: tres entrepans de fuet, les begudes i una ració d'olives.
- El dia era preciós, no feia calor, més aviat fresquejava; però la ment de l'Enric només treballava en un pensament obsessiu... que encara l'absorbeix.
- Estàs cansat? Treballes massa? Fes esport!
- Som-hi! No badeu! Marxem ara mateix!

13.2. El parèntesi, el claudàtor, les cometes i el guió

Quan el parèntesi, el claudàtor, les cometes i el guió són **usats com a signes d'obertura**, s'uneixen al mot que els segueix. Quan s'utilitzen com a signes de tancament s'uneixen al mot precedent.

- L'any següent (1912) es crearen altres institucions culturals [...]
- La forma *brossat* [brusát] és pròpia de Sóller.
- En aquest número es publica l'article «La diversitat en l'educació».
- Tals consideracions —ara me n'adono— hi eren d'allò més oportunes.

13.3. La barra inclinada

La barra inclinada s'escriu **sense cap espai en blanc** davant ni darrere quan **uneix dues paraules**.

- Farem el trajecte Barcelona/Tarragona.

I s'escriu **amb un espai en blanc** a banda i banda quan **uneix formes complexes**.

- Farem el trajecte Arenys de mar / Calella de Palafrugell.
- Benvolgut company / Benvolguda companya,

13.4. Les citacions

Quan se cita un text que comença amb **punts suspensius**, aquests s'escriuen **units** a la primera paraula del text, **sense cap espai en blanc**.

- «...i hagué de callar»
- «...estimació, afecte: paraules en què no creia»

13.5. Les crides

Les crides volades —números o asteriscos— que remeten a una nota a peu de pàgina solen escriure's, **sense cap espai en blanc, després dels signes de puntuació**. També poden anar abans d'aquests.

- Aquests manuals de filosofia,¹ publicats el trimestre passat, són prou interessants [...]
- Hi apareixen els mots *estrès*, referit als executius, i *estand*.²

14. Signes de puntuació i tipus de lletra

Els signes de puntuació s'escriuen amb el tipus de lletra no marcat, és a dir, amb el **tipus usat en el text**, que habitualment és la lletra rodona (la que utilitzem en aquest paràgraf i, en general, en aquesta publicació).

- Aquests exemples de pleonasme —que, per facilitar-ne la localització, escriurem amb **negreta**— ens serviran per a [...]
- La normativa és flexible [v. § 14.3] i les solucions [...]
- Aquestes paraules (*eslip*, *esport* i *sketch*) són d'origen [...]
- El treball que teniu a les mans ens ha robat temps i paciència (calia decidir, per exemple, quina era la forma de plural correcta de paraules com show, sketch o fax) i hi hem treballat un equip format per cinc persones.*
- Ens ha demanat *que estudiem més!*